

Ons kenmerk DOC-00091377
Zaaknummer 2019-204568
Bijlage(n) -

Maastricht 10 september 2020
Verzonden 14 september 2020

Besluit van Gedeputeerde Staten van Limburg

1 Besluit

Gedeputeerde Staten van Limburg hebben op 11 juni 2019 een aanvraag om vergunning als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid van de Wet natuurbescherming (Wnb) en om ontheffing van de verbodsbepaling als bedoeld in artikel 3.5, tweede en vierde lid van de Wnb ontvangen van de Katakombenstichting voor de activiteiten in de Katakombengroeve Valkenburg, gelegen te Plenkertstraat 55 Valkenburg. Deze activiteiten bestaan uit:

- reguliere gebruik: rondleidingen, themarondleidingen en wisselende exposities;
- uitbreiding: het in gebruik nemen van een aan de Katakombengroeve grenzende ruimte als extra tentoonstellingsruimte in de periode van 20 mei tot 1 oktober;
- afscheiding: het realiseren van een afscheiding tussen de uitbreiding van de Katakombengroeve en de Heidegroeve;
- restauratie: een restauratie van de schilderijen door Stichting Restauratie Atelier Limburg (SRAL) tot eind 2021.

Deze activiteiten in de Katakombengroeve vinden plaats in het leefgebied van watervleermuis (*Myotis daubentonii*), meervleermuis (*Myotis dasycneme*), ingekorven vleermuis (*Myotis emarginatus*), baardvleermuis (*Myotis mystacinus/brandtii*), vale vleermuis (*Myotis myotis*), franjestaart (*Myotis nattereri*), gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*) en gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*). De Katakombengroeve bevindt zich in het Natura 2000-gebied 'Geuldal'. De activiteiten in de Katakombengroeve hebben een (potentieel) negatief effect op dit Natura 2000-gebied.

De aanvraag is geregistreerd onder zaaknummer 2019-204568.

Gedeputeerde Staten van Limburg besluiten, gelet op het bepaalde in de Wnb en gelet op de overwegingen die zijn opgenomen in dit besluit:

1. aan aanvrager een vergunning als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid van de Wnb en een ontheffing als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid van de Wnb, te verlenen in het kader van de activiteiten in de Katakombengroeve te Valkenburg;

2. dat vergunning wordt verleend voor de activiteiten in de Katakombengroeve te Valkenburg, die niet direct verband houden met of nodig zijn voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kunnen hebben voor een Natura 2000-gebied, artikel 2.7, tweede lid, Wnb;
3. dat ontheffing wordt verleend van de volgende verboden handelingen:
  - het is verboden de watervleermuis, meervleermuis, ingekorven vleermuis, baardvleermuis, vale vleermuis, franjestaart, gewone grootoorvleermuis en gewone dwergvleermuis opzettelijk te verstoren, artikel 3.5, tweede lid, Wnb;
  - het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de watervleermuis, meervleermuis, ingekorven vleermuis, baardvleermuis, vale vleermuis, franjestaart, gewone grootoorvleermuis en gewone dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen, artikel 3.5, vierde lid, Wnb;
4. dat aan deze vergunning en ontheffing de in hoofdstuk 2 vermelde voorschriften verbonden zijn;
5. dat deze vergunning en ontheffing voor onbepaalde tijd verleend wordt en in werking treedt vanaf de dag na bekendmaking van dit besluit. Op basis van de monitoringsgegevens kan deze vergunning en ontheffing door het bevoegd gezag ingetrokken of aangepast worden;
6. dat de aanvraag en de bijbehorende stukken ontvangen op 11 juni 2019, en aangevuld op 4 december 2019, 29 januari 2020, 15 mei 2020, 2 juni 2020 (en bij ons geregistreerd onder nummer DOC-00071145), 4 juni 2020 (en bij ons geregistreerd onder nummer DOC-00071149), 10 juni 2020 (en bij ons geregistreerd onder nummer DOC-00072218) en 11 juni 2020 (en bij ons geregistreerd onder nummer DOC-00072219) deel uitmaken van deze vergunning en ontheffing, behoudens en voor zover daarvan bij dit besluit niet wordt afgeweken.

Gedeputeerde Staten van Limburg
namens dezen,

drs. M.G.P.I. Arts
clustermanager Vergunningen, Toezicht en Handhaving
team Vergunningen

1.1 Afschriften

Een afschrift van dit besluit is verzonden aan:

- Burgemeester en Wethouders van de Gemeente Valkenburg aan de Geul, Postbus 998, 6300 AZ te Valkenburg.

2 Voorschriften

Algemeen

1. De vergunning en ontheffing wordt slechts voor de in hoofdstuk 1 genoemde soorten en beschreven activiteiten verleend.
2. Deze vergunning en ontheffing geldt alleen voor de activiteiten die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze vergunning en ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De vergunning en ontheffing geldt voor het plangebied Katakombengroeve Valkenburg, gelegen te Plenkertstraat 55 Valkenburg, zoals opgenomen in paragraaf 4.1 (figuur 1) van deze vergunning en ontheffing.
4. De vergunning- en ontheffinghouder dient direct contact op te nemen met de vergunningverlener van de Provincie Limburg (mevrouw R.M.J. Lanckohr-Franssen, e-mail: rmj.franssen@prvlimburg.nl of telefonisch via +31 (0)43 389 99 99) indien bij het uitvoeren van de activiteiten andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
5. Een afschrift van deze vergunning en ontheffing dient op de locatie van de activiteiten aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouder of opsporingsambtenaar.
6. De vergunning- en ontheffinghouder dient de start van de werkzaamheden betreffende het aanbrengen van de afscheiding uiterlijk vijf werkdagen voor die tijd digitaal bij ons te melden. Het meldingsformulier Wet natuurbescherming¹ vindt u op www.limburg.nl/vergunningen (klik op Wet natuurbescherming, beschermde soorten, ontheffing).

Specifiek – algemeen

7. Met inachtneming van onderstaande voorschriften dienen de maatregelen uitgevoerd te worden zoals beschreven in voorschrift 9 tot en met 12 en zoals ook beschreven in het bij de aanvraag gevoegde:
  - rapport 'Ingebruikname uitbreiding Museum Romeinse Katakomben' van 6 juni 2019, aangevuld op 4 december 2019, 15 mei 2020 en 11 juni 2020;
  - rapport 'Restauratie Romeinse Katakomben in Valkenburg' door Stichting Restauratie Atelier Limburg van april 2020;
  - rapport 'Natuurtoets en passende beoordeling Museum Romeinse Katakomben' door Ben Verboom in opdracht van de Katakombenstichting van mei 2020 en aangevuld op 3 en 10 juni 2020;

---

¹ Alleen als u niet digitaal kunt melden, stuurt u de melding per post naar: Provincie Limburg, Postbus 5700, 6202 MA Maastricht.

- rapport 'Klimaatonderzoek Heidegroeve – Katakomben, gemeente Valkenburg aan de Geul', door Souterrains, Partner of ArcheoPro van maart 2019 met projectcode S-0319 inclusief de 'Prodeo GeoControl Notitie M01904' van R.F. Bekendam, van 18 maart 2019;
  - rapport 'Vleermuis inspectie najaar 2017 Katakombengroeve en Heidegroeve Valkenburg' door N8 gcv van 10 september 2017.
8. De maatregelen zoals opgenomen in de rapporten zoals genoemd bij voorschrift 7 en de voorschriften van dit besluit worden uitgewerkt in een ecologisch werkprotocol, dat altijd op de locatie aanwezig is en waarmee het uitvoerende personeel bekend is.
9. De vergunning- en ontheffinghouder meldt uiterlijk vijf werkdagen voordat de mitigerende maatregelen zoals genoemd onder 9.a, 9.b, 9.c, 11.c en 11.d worden uitgevoerd deze datum te melden bij het bevoegd gezag. Ook het afronden van de uitvoering van deze mitigerende maatregelen moet gemeld worden. Het meldingsformulier Wet natuurbescherming vindt u op www.limburg.nl/vergunningen (klik op Wet natuurbescherming, beschermde soorten, ontheffing).

Specifiek – regulier gebruik

10. Mitigerende maatregelen die met het oog op het regulier gebruik van de Katakombengroeve genomen moeten worden zijn:
- a. het vergroten van de luchtopening(en) bij de ingang bij het tempeltje van de Katakombengroeve;
  - b. het hekwerk van ingang 2 (achter het receptiegebouw) en 3 (bij het tempeltje) moet geoptimaliseerd worden voor vleermuizen door bovenaan een iets grotere horizontale invliegruimte te voorzien;
  - c. het bestaande hek tussen de groeven (dat wil zeggen tussen het uitbreidingsdeel en de rest van de Katakombengroeve) moet aangepast worden naar een hek met horizontale spijlen en een ruimere tussenafstand dan het huidige hek;
  - d. de voorschriften a, b en c dienen onder begeleiding van een ter zake kundig ecooloog te worden uitgevoerd;
  - e. gidsen moeten tijdens de rondleidingen LED-lampen gebruiken;
  - f. bezoekers mogen geen verlichting gebruiken;
  - g. in overleg te treden met de gemeente Valkenburg aan de Geul of het mogelijk is om de straatverlichting vlakbij de ingang van de Heidegroeve uit te schakelen, of het mogelijk is om links en rechts van de ingang één of enkele bomen of struiken aan te planten om meer een afgesloten zwermplaats te creëren, en of het mogelijk is om de straatverlichting van de Plenkertstraat uit te schakelen of te vervangen door vleermuisvriendelijke verlichting. Dit is een inspanningsverplichting.

Specifiek – uitbreiding Katakombengroeve

11. Mitigerende maatregelen die voor de uitbreiding van de Katakombengroeve genomen moeten worden zijn:
  - a. activiteiten mogen hier uitsluitend plaatsvinden buiten de voor de vleermuizen kwetsbare overwinteringsperiode, namelijk vanaf het einde van de winterslaapperiode (rond 20 mei, te controleren door een ter zake kundig ecooloog) tot 1 oktober;
  - b. activiteiten mogen hier uitsluitend overdag, tussen 09:00 uur en één uur voor zonsondergang, plaatsvinden;
  - c. eventuele verlichting en andere apparatuur moet tussen één uur voor zonsondergang en 09:00 uur, worden gedoofd / uitgezet;
  - d. er mogen geen permanente veranderingen worden aangebracht aan de wanden en plafonds van de uitbreiding, zoals bepleistering of objecten die hangplekken voor vleermuizen en/of spleten/scheuren bedekken;
  - e. installaties en andere objecten die in verband met de voorgenomen activiteiten zijn binnengebracht in de uitbreiding, moeten ieder jaar voor 1 oktober worden verwijderd;
  - f. de markers in de Heidegroeve dienen jaarlijks in de maand voorafgaand aan activiteiten in het uitbreidingsgedeelte gecontroleerd te worden (conform de door ons verleende vergunning artikel 151 Mijnbouwbesluit);
  - g. in de periode van 15 juli tot 1 oktober worden er geen grote objecten, die gangen (deels) versperren, in de uitbreiding geplaatst.

Specifiek – afscheiding

12. Mitigerende maatregelen die voor het maken van de afscheiding in de Katakombengroeve genomen moeten worden zijn:
  - a. de (bouw)activiteiten rond de afscheiding zullen uitsluitend plaatsvinden in de periode tussen het einde van de winterslaapperiode (rond 20 mei) en 1 oktober;
  - b. indien (bouw)activiteiten plaatsvinden in de periode van 15 juli tot 1 oktober, dan mogen deze activiteiten alleen plaatsvinden tussen 09:00 uur en één uur voor zonsondergang;
  - c. de geplande afscheiding wordt gemaakt van een één steens betonnen muur met een traliepoort van circa 80 x 180 cm. Deze afscheiding is dusdanig geconstrueerd, dat effecten op het klimaat minimaal zijn en vleermuizen ongehinderd, in horizontale positie, kunnen doorvliegen. Het betreft het plaatsen van een nieuwe afscheiding, waar nu sprake is van een open doorgang;
  - d. de huidige opening van 120 cm bij 75 cm in de bestaande afscheiding dient te worden voorzien van enkele metalen spijlen;
  - e. de voorschriften a tot en met d dienen onder begeleiding van een ter zake kundig ecooloog te worden uitgevoerd.

Specifiek – restauratie

13. Mitigerende maatregelen die voor de restauratie van de Katakombengroeven genomen moeten worden zijn:
- a. bij de restauratie wordt low-profile gewerkt, maximaal vier uur per dag, met maximaal twee personen tegelijk, waarbij weinig geluid wordt geproduceerd;
  - b. er moet LED-verlichting worden gebruikt voor de restauratiewerkzaamheden;
  - c. er mogen bij de restauratie geen anorganische oplosmiddelen of sterk geurende verfstoffen worden gebruikt;
  - d. eventuele verlichting en andere apparatuur moet tussen één uur voor zonsondergang en 09:00 uur, worden gedoofd / uitgezet;
  - e. in de periode tussen het einde van de winterslaaperperiode (rond 20 mei, te controleren door een ecooloog) en 1 oktober, zijn er geen beperkingen met betrekking tot de locatie waar kan worden gerestaureerd. Wel moet in deze periode de nadruk liggen op die plaatsen waar in de winter vleermuizen overwinteren;
  - f. in de periode van 15 juli tot 1 oktober mag uitsluitend tussen 09:00 uur en één uur voor zonsondergang worden gewerkt;
  - g. in de periode van 15 juli tot 1 oktober mogen geen grote objecten die gangen (deels) versperren worden geplaatst;
  - h. in de periode van 1 oktober tot 20 mei moet er gerestaureerd worden op locaties waar geen vleermuizen hangen. Indien zich toch een enkele vleermuis op zo'n locatie bevindt, moet er een afstand in acht worden genomen van tenminste vijf meter;
  - i. tijdens de restauratie moet, waar mogelijk, de elektrische verlichting vervangen worden door LED-verlichting, bij voorkeur werkend op een sensor.

Specifiek – monitoring

14. Monitoring vindt plaats via de reguliere, jaarlijkse januari-wintertellingen in de Katakombengroeven, de Heidegroeven en de uitbreiding. Voor de monitoring moet opgeleverd worden:
- de aantallen van de verschillende vleermuizen;
  - de hanglocaties;
  - het aantal bezoekers per maand;
  - de effecten van de activiteiten op de verschillende vleermuizen;
  - de genomen mitigerende maatregelen;
  - een conclusie;
  - en zo nodig een aangepast voorstel voor mitigerende en/of compenserende maatregelen.

Deze monitoringsresultaten moeten jaarlijks vóór 15 juli gerapporteerd worden aan het bevoegd gezag via de Berichtenbox voor bedrijven of per post verstuurd naar Provincie Limburg, Postbus 5700, 6202 MA Maastricht, onder vermelding van het zaaknummer. Deze monitoringsgegevens kunnen leiden tot een intrekking of aanpassing van deze vergunning en ontheffing door het bevoegd gezag.

15. Nadat de afscheiding is aangebracht, en de andere maatregelen die zien op verbetering van klimaat en luchtcirculatie, zal in het eerste najaar hierop volgend, bij gunstige omstandigheden (dat wil zeggen bij een winterregime, waarbij de buitentemperatuur lager is dan de binnentemperatuur) de situatie met betrekking tot luchtstromen, temperatuur en vochtigheid worden gemonitord. Voor deze monitoring moet de rapportage 'Klimaatonderzoek Heidegroeve – Katakomben, gemeente Valkenburg aan de Geul', door Souterrains, Partner of ArcheoPro van maart 2019 met projectcode S-0319 inclusief de 'Pro deo GeoControl Notitie M01904' van R.F. Bekendam, van 18 maart 2019 worden aangevuld met de nieuwe meetgegevens, inclusief een conclusie en zo nodig een voorstel voor extra mitigerende en/of compenserende maatregelen. Deze monitoringsresultaten moeten vóór 15 juli 2021 gerapporteerd worden aan het bevoegd gezag via de Berichtenbox voor bedrijven of per post verstuurd naar Provincie Limburg, Postbus 5700, 6202 MA Maastricht, onder vermelding van het zaaknummer. Deze monitoringsgegevens kunnen leiden tot een intrekking of aanpassing van deze vergunning en ontheffing door het bevoegd gezag.

Overige

16. De werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd in afstemming met een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.
Onder een deskundige wordt verstaan:
- a. een inhoudelijke medewerker op het gebied van soorten bij een ecologisch adviesbureau of;
  - b. een persoon die beschikt over een afgeronde hbo- of universitaire opleiding met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie of;
  - c. een persoon die beschikt over een afgeronde mbo-opleiding soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten of;
  - d. een persoon die beschikt over een door ervaring opgedane gelijkwaardig niveau of;
  - e. een persoon die zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en werkzaam of aangesloten is bij een Nederlandse beschermingsorganisatie of;
  - f. een persoon die zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de monitoring en/of bescherming van soorten.

3 Procedure

3.1 Aanvraag

Op 11 juni 2019, en aangevuld op 4 december 2019, 29 januari 2020, 15 mei 2020, 2 juni 2020 (en bij ons geregistreerd onder nummer DOC-00071145), 4 juni 2020 (en bij ons geregistreerd onder nummer DOC-00071149), 10 juni 2020 (en bij ons geregistreerd onder nummer DOC-00072218) en 11 juni 2020 (en bij ons geregistreerd onder nummer DOC-00072219), heeft aanvrager een aanvraag voor vergunning op grond van artikel 2.7, tweede lid van de Wet natuurbescherming (Wnb) en voor ontheffing als bedoeld in artikel 3.5, tweede en vierde lid, Wnb, ingediend voor de volgende in de Wnb verboden handelingen:

- het is verboden de watervleermuis, meervleermuis, ingekorven vleermuis, baardvleermuis, vale vleermuis, franjestaart, gewone grootoorvleermuis en gewone dwergvleermuis opzettelijk te verstoren, artikel 3.5, tweede lid, Wnb;
- het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de watervleermuis, meervleermuis, ingekorven vleermuis, baardvleermuis, vale vleermuis, franjestaart, gewone grootoorvleermuis en gewone dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen, artikel 3.5, vierde lid, Wnb.

De activiteiten hebben een (potentieel) negatief effect op het Natura 2000-gebied 'Geuldal' en vinden plaats in het leefgebied van diverse vleermuissoorten. De meervleermuis, vale vleermuis en ingekorven vleermuis zijn beschermd in het kader van de status van Natura 2000-gebied 'Geuldal'.

De aanvraag bestaat uit de volgende stukken:

- 'Aanvraagformulier vergunning Wet natuurbescherming' en 'module 2 Soortenbescherming' van 6 juni 2019;
- 'Aanvraagformulier vergunning Natura 2000-gebieden en/of ontheffing Houtopstanden Wet natuurbescherming (Wnb)', 'module 1B Gebiedsbescherming', 'Aanvraagformulier ontheffing hoofdstuk 3 Soorten Wet natuurbescherming (Wnb)' en 'module 2 Soortenbescherming', allemaal van 4 december 2019;
- 'Aanvraagformulier ontheffing hoofdstuk 3 Soorten Wet natuurbescherming (Wnb)' en 'module 2 Soortenbescherming', aangevuld op 29 januari 2020;
- Alle bovenstaande formulieren zijn samengevoegd en geactualiseerd in het nieuwe 'Aanvraagformulier ontheffing hoofdstuk 3 Soorten Wet natuurbescherming (Wnb)' van 15 mei 2020 inclusief Module 1B en aangevuld op 2 juni 2020;
- rapportage 'Ingebruikname uitbreiding Museum Romeinse Katakomben' van 6 juni 2019, aangevuld op 4 december 2019, 15 mei 2020 en 11 juni 2020;
- rapportage 'Restauratie Romeinse Katakomben in Valkenburg' door Stichting Restauratie Atelier Limburg van april 2020;
- rapportage 'Natuurtoets en passende beoordeling Museum Romeinse Katakomben' door Ben Verboom in opdracht van de Katakombenstichting van mei 2020 en aangevuld op 3 en 10 juni 2020;
- rapportage 'Klimaatonderzoek Heidegroeve – Katakomben, gemeente Valkenburg aan de Geul', door Souterrains, Partner of ArcheoPro van maart 2019 met projectcode S-0319 inclusief de 'Pro deo GeoControl Notitie M01904' van R.F. Bekendam, van 18 maart 2019;

- rapport 'Vleermuis inspectie najaar 2017 Katakombengroeve en Heidegroeve Valkenburg' door N8 gcv van 10 september 2017;
- beantwoording aanvullende vragen op 2 juni 2020 (en bij ons geregistreerd onder nummer DOC-00071145), 4 juni 2020 (en bij ons geregistreerd onder nummer DOC-00071149), 10 juni 2020 (en bij ons geregistreerd onder nummer DOC-00072218) en 11 juni 2020 (en bij ons geregistreerd onder nummer DOC-00072219).

3.2 Bevoegd gezag

De handelingen worden in zijn geheel verricht in de provincie Limburg. Gelet op artikel 1.3 Wnb, artikel 2.7 Wnb en artikel 3.8 Wnb is ons college het bevoegd gezag voor het verlenen van de vergunning en ontheffing.

3.3 Volledigheid van de aanvraag en opschorting procedure

Na ontvangst van de aanvraag hebben wij deze getoetst op volledigheid. In verband met het ontbreken van een aantal gegevens hebben wij de aanvrager op grond van artikel 4:5 Awb op 19 september 2019 en 20 april 2020 in de gelegenheid gesteld om respectievelijk binnen 12 weken en binnen 8 weken de aanvullende gegevens in te dienen. Op 5 december 2019 en 18 mei 2020 hebben wij deze aanvullende gegevens ontvangen.

3.4 Procedure en zienswijzen

De aanvraag wordt afgehandeld met toepassing van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. De aanvraag om vergunning en ontheffing en een ontwerp van dit besluit hebben van 10 juli tot en met 20 augustus 2020 voor eenieder ter inzage gelegen in het Gouvernement te Maastricht. Gedurende deze termijn kon eenieder bij het bestuursorgaan schriftelijk (zowel via post als via e-mail) dan wel mondeling zienswijzen over dit ontwerp inbrengen. Het ontwerpbesluit en de kennisgeving konden in genoemde periode tevens worden geraadpleegd via de internetsite <https://zoek.officielebekendmakingen.nl>.

8 juli 2020 heeft aanvrager een verzoek gedaan om de naam 'Stichting Romeinse Katakomben' te veranderen in 'Katakombenstichting' conform de statuten van de stichting. Dit verzoek is ingewilligd. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

Tegen dit definitieve besluit staat beroep open bij de rechtbank en hoger beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Wij hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheid om de beslistermijn van 13 weken te verlengen met 7 weken overeenkomstig artikel 5.1, tweede lid van de Wnb.

3.5 Contact

Indien u vragen heeft over dit besluit, kunt u contact opnemen met mevrouw R.M.J. Lanckohr-Franssen, e-mail: rmj.franssen@prvlimburg.nl of telefonisch via +31 (0)43 389 99 99.

4 Aanvraag

4.1 Activiteiten

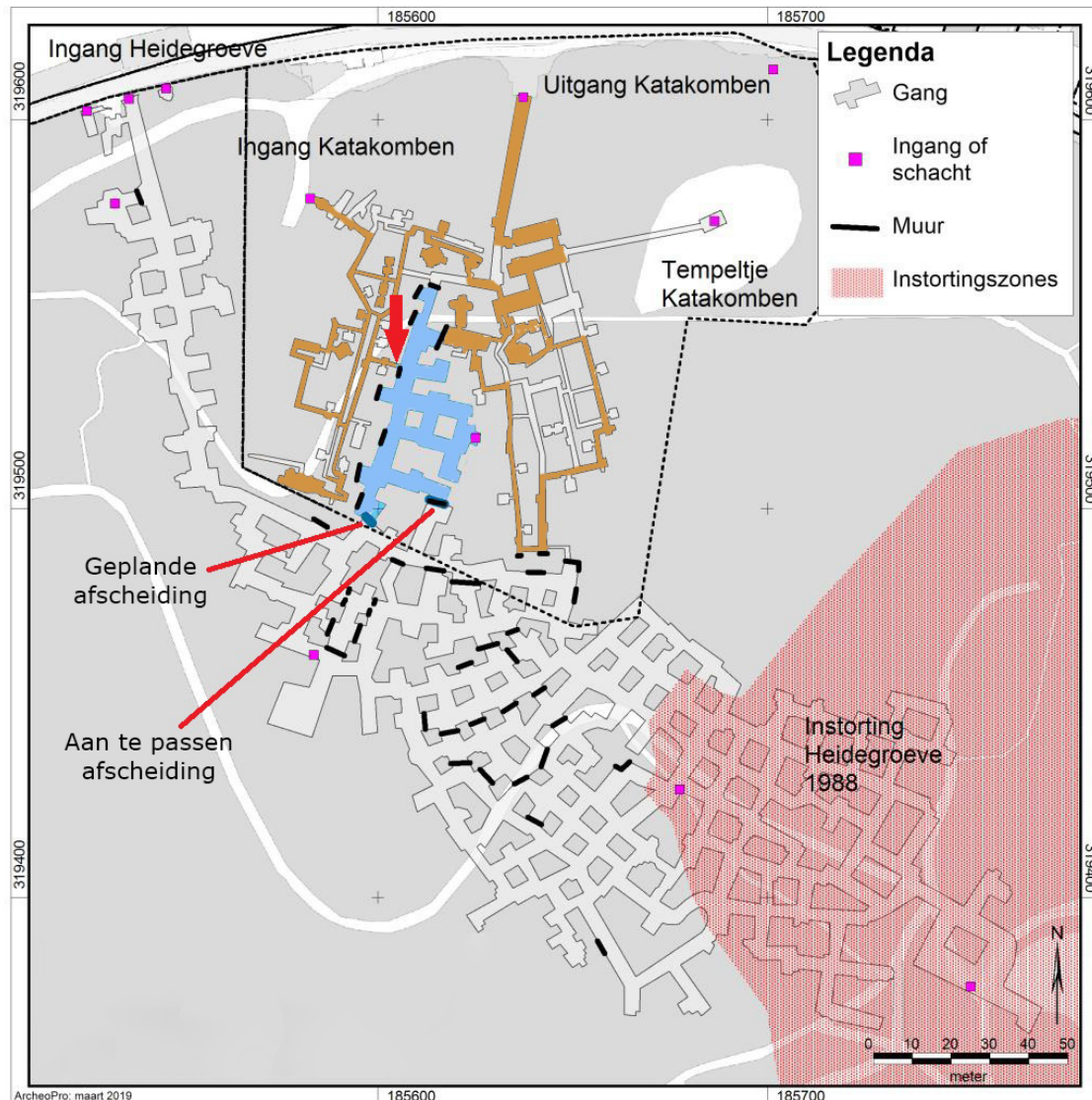
Museum Romeinse Katakomben in Valkenburg aan de Geul bevindt zich in de Katakombengroeven, een voormalige mergelgroeve. In het labyrint van gangen zijn in het begin van de 20ste eeuw nissen uitgehouwen en schilderijen en beelden aangebracht met als doel katakomben na te bootsen uit het oude Rome van de derde en vierde eeuw. Als zodanig vormen de Romeinse Katakomben sinds 1910 een toeristische attractie, waar rondleidingen worden gegeven. Naast de permanente schilderijen, maken ook wisselende tentoonstellingen deel uit van het aanbod. De Katakombenstichting heeft in 2017 besloten een voormalig gedeelte van de aangrenzende Heidegroeve bij het museum te willen betrekken. Zij willen deze ruimte gebruiken voor wisselende tentoonstellingen, een activiteit die past bij haar museumfunctie en waarvoor zij momenteel onvoldoende ruimte beschikbaar heeft. Daarnaast wil zij deze uitbreiding opnemen in de reguliere rondleidingen. Voordat deze ruimte in gebruik kan worden genomen, moet er eerst een afscheiding gemaakt worden.

De aanvrager vraagt een vergunning en ontheffing aan voor de volgende 4 onderdelen:

1. Regulier gebruik: de Katakombengroeven is sinds 1910 in gebruik voor reguliere rondleidingen, themarondleidingen en wisselende exposities. Deze vinden gedurende het hele jaar plaats, dus ook tijdens de overwinteringsperiode van de vleermuizen. Tot op heden vonden deze activiteiten plaats op basis van een gedoogbeleid. Middels deze aanvraag moet de bestaande situatie gelegaliseerd worden door een vergunning en ontheffing;
2. Uitbreiding: de aanvraag heeft voorts tot doel vergunning en ontheffing te krijgen voor het in gebruik nemen van een aan de Katakombengroeven grenzende ruimte, voorheen onderdeel van de Heidegroeve, als extra tentoonstellingsruimte in de periode van 20 mei tot 1 oktober. Deze ruimte wordt dus niet in de overwinteringsperiode van de vleermuizen gebruikt;
3. Het realiseren van een afscheiding: tussen de uitbreiding van de Katakombengroeven en de Heidegroeve zal een afscheiding worden geplaatst. Dit zal circa 1 week in beslag nemen en vindt plaats nadat deze vergunning en ontheffing verleend is en buiten de overwinteringsperiode van de vleermuizen.
4. Restauratie: in de Katakombengroeven zal door Stichting Restauratie Atelier Limburg (SRAL) een restauratie worden uitgevoerd van de schilderijen. Naar verwachting duurt deze restauratie tot eind 2021, en vindt dus ook plaats tijdens de overwinteringsperiode van de vleermuizen.

4.2 Locatie

De ingang van de Romeinse Katakomben ligt aan de Plenkertstraat in Valkenburg, vlakbij de voormalige De Leeuw bierbrouwerij, de vuursteenmijnen van Valkenburg en Geologisch monument Groeve Einde Plenkertweg. Boven de groeven ligt het Polferbos. Naast de Katakombengroeven ligt de Heidegroeve, een afgesloten groeve die niet toegankelijk is voor publiek en die in principe alleen bezocht wordt voor vleermuistellingen (jaarlijks in januari) en controles in verband met de veiligheid. De Katakombengroeven en de aangrenzende Heidegroeve zijn met elkaar verbonden via een doorgang waar vleermuizen gemakkelijk doorheen kunnen vliegen. Functioneel gezien vormen de Katakomben en de Heidegroeve daarom voor vleermuizen één stelsel. Ook in de winter kunnen vleermuizen in principe vrijelijk tussen beide groeven heen en weer vliegen. In figuur 1 is de ligging van het plangebied weergegeven.

Figuur 1: het plangebied, de Katakombengroeve te Valkenburg

4.3 Openingstijden

De Katakombengroeve is dagelijks geopend voor publiek, van 11:00-16:30 uur. Het aantal bezoekers dat per dag kan worden ontvangen is circa 160. Per rondleiding geldt er een maximum van 20 bezoekers. In het laagseizoen zijn er 3 rondleidingen per dag en tijdens het hoogseizoen (schoolvakanties) 6. Voorts zijn er gemiddeld 2 schoolrondleidingen per dag met groepen van 20 leerlingen per groep. In de uitbreidingsruimte wordt één vaste expositie georganiseerd buiten de overwinteringsperiode van de vleermuizen, dus van circa 20 mei (vast te stellen door een ter zake kundig ecooloog) tot 1 oktober. Naar verwachting trekt deze expositie circa 20 bezoekers per dag extra bovenop het aantal bezoekers dat gebruik maakt van de reguliere rondleidingen. In 2005 waren er iets meer dan 8000 bezoekers totaal, in 2018 was de piek met bijna 19.000 bezoekers en in 2019 waren er iets meer dan 16.000 bezoekers.

Tot 2014 was de Katakombengroeven voor reguliere rondleidingen geopend van april tot en met oktober. Wel werden in de jaren voor 2014 in de wintermaanden op afspraak scholen rondgeleid en hield het bedrijf ASP er rondleidingen. Na een overgangsperiode is de groeve sinds 2016 ook in de wintermaanden voor reguliere rondleidingen geopend. Door deze toename van activiteit is er sindsdien een toename van het aantal bezoekers. In 2019 heeft de Katakombenstichting besloten het eerdere ambitieniveau van 20.000 bezoekers per jaar terug te brengen en het aantal exposities per jaar te beperken tot twee (in plaats van drie of vier), waarvan één in de kerstperiode. In 2019 is daardoor het aantal bezoekers teruggelopen ten opzichte van 2018.

4.4 Inrichting

's Nachts zijn alle lampen in de Katakombengroeven uit. Alleen tijdens de openingsuren is in bepaalde gedeeltes het licht aan. Daarnaast is er in het eerste deel van de hoofdgang LED-verlichting aan de wanden bevestigd met een sensor. Deze dooft na 10 minuten. Dergelijke verlichting is ook aanwezig in de tentoonstellingsruimtes (Capella Greca en de Ianuarius-crypte). In het lichtplan, als onderdeel van de restauratie, is opgenomen dat diverse ruimtes voorzien worden van lichtsensoren, waarmee LED-verlichting aangaat als men de ruimte betreedt en na iedere rondleiding vanzelf weer uitgaat.

Tot 2017 liepen de gidsen tijdens de rondleidingen met gaslampen en bezoekers met kaarsjes. Sindsdien gebruiken de gidsen LED-lampen en dragen de bezoekers geen verlichting. De muren zijn onbedekt en vrij toegankelijk voor vleermuizen.

4.5 Andere vergunningen

Bij besluit van 28 maart 2013, kenmerk 2013-0116, is aan aanvrager een vergunning op grond van artikel 151 van het Mijnbouwbesluit (Stb. 2002, 604) verleend voor het gebruik anders dan het winnen van kalksteen, voor een gedeelte van de Katakombengroeven. Deze vergunning is gewijzigd middels het besluit van 15 december 2016 met kenmerk 2016/100564 en daarna met het besluit van 17 oktober 2019 met kenmerk 2019/76975. Voornoemde vergunning voorziet in het intensief gebruik van een deel van de groeven voor onderzoek, rondleidingen, toeristische exploitatie, vleermuistellingen, opslag, horeca en ceremoniële gebeurtenissen. Ook voor de uitbreiding is deze vergunning al verleend.

5 Overwegingen Natura 2000-gebied 'Geuldal'

5.1 Beoordelingskader

Een verzoek om een vergunning wordt beoordeeld op basis van hoofdstuk 2, paragraaf 2.3 van de Wnb. Op grond van artikel 2.7, tweede lid, Wnb is een vergunning van Gedeputeerde Staten vereist voor het realiseren van een project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied.

De vereiste vergunning wordt uitsluitend verleend, indien uit een passende beoordeling de zekerheid is verkregen dat het project de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zal aantasten. Daarbij geldt dat bij de passende beoordeling het positieve effect van mitigerende maatregelen mag worden betrokken.

Bestaat op grond van de passende beoordeling (inclusief de daarbij betrokken mitigerende maatregelen) niet de vereiste zekerheid, dan kan een aangevraagde vergunning als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, Wnb alleen worden verleend in het uitzonderlijke geval dat bij toetsing blijkt dat geen Alternatieve oplossingen voor handen zijn, sprake is van Dwingende redenen van openbaar belang en Compenserende maatregelen worden getroffen. Oftewel dat de zogenaamde ADC-toets met succes wordt doorlopen.

De Passende Beoordeling toetst de situatie in de vergunningaanvraag met de situatie op 7 december 2004, de datum waarop het gebied door de Europese Commissie onder de naam 'Geuldal' en onder nummer NL9801041 op de lijst is geplaatst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio. 7 december 2004 is daarmee tevens de nulsituatie voor de toetsing. In de Passende Beoordeling moeten de trends en de aantalsontwikkelingen besproken worden van de relevante soorten en de omvang en kwaliteit van het leefgebied met ingang van 7 december 2004.

5.2 Kenmerken Natura 2000-gebied 'Geuldal'

Natura 2000 Landschap	: <i>Heuvelland</i>
Status	: <i>Habitatrichtlijn</i>
Beschermde Natuurmonument	: <i>Meertensgroeve</i>
Gemeenten	: <i>Gulpen-Wittem, Maastricht, Eijsden-Margraten, Meerssen, Nuth, Vaals, Valkenburg a/d Geul, Voerendaal</i>
Oppervlakte	: <i>circa 2.472 ha.</i>

Gebiedsbeschrijving

Het Natura 2000-gebied Geuldal is gelegen in Zuid-Limburg en behoort tot het heuvelland. Het Geuldal bestaat uit grote delen van het beekdal van de Geul, de Gulp en een aantal zijbeken. Het gebied wordt gekenmerkt door grote hoogteverschillen en is mede daardoor bijzonder gradiëntrijk. In het dal bevinden zich betrekkelijk voedselrijke en natte tot vochtige gronden met een afwisseling van hooilanden zoals de dotterbloemhooilanden bij Cottessen en langs de Mechelderbeek en diverse bosgemeenschappen, waaronder bron- en broekbossen. De hoger gelegen, droge hellingen bestaan uit een voedselarme en kalkarme bovenste helft en een wat voedselrijkere onderste helft, waarbij kalkgesteente soms dagzoomt (in groeven). De graslanden en bossen die hier voorkomen bevatten orchideeënrijke hellingbossen, Kalkgraslanden, Heischrale graslanden en begroeiingen op rotsranden.

In het zuidoosten komen op het plateau uitgestrekte beukenbossen voor waarvan de Veldbies-beukenbossen (Luzulo-Fagetum), voor Nederlandse begrippen bijzonder zijn. Vanwege deze bijzondere natuurwaarden is het gebied aangewezen als zogenoemd Natura 2000- gebied. Alle Natura 2000-gebieden vormen samen een netwerk van belangrijke natuurgebieden in Europa.

De belangrijkste opgaven voor het Geuldal zijn;

- herstel van volledige gradiënten met kleinschalige afwisseling van nat naar droog en van kalkrijk naar kalkarm;
- versterken samenhang van het netwerk, van grotere gradiëntrijke complexen met tussenliggende stapstenen, met name ten behoeve van fauna;
- herstel van samenhang van bron via beek naar rivier;
- verbetering waterkwaliteit van de Geul en zijbeken.

Hierbij dient in het bijzonder aandacht besteedt te worden aan een mozaïek van bijzondere graslanden, Geelbuikvuurpad, hellingbossen en zomen, structuurrijke plateaubossen, vissen en waterplanten, Kalkmoerassen, Zinkweiden en het winterbiotoop van vleermuizen.

5.3 Habitattypen

Het 'Geuldal' is aangewezen als speciale beschermingszone voor de volgende natuurlijke habitattypen, afkomstig uit het besluit Natura 2000-gebied 'Geuldal'.

Code	Habitatype	Doelstelling leefgebied	Doelstelling populatie
H3260A	Beken en rivieren met waterplanten (waterranonkels)	>	>
H6110	Pioniersbegroeiingen op rotsbodem	>	>
H6130	Zinkweiden	>	>
H6210	Kalkgraslanden	>	>
H6230	Heischrale graslanden	>	>
H6430C	Ruigten en zomen (droge bosranden)	>	>
H6510A	Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (glanshaver)	>	>
H7220	Kalktufbronnen	=	=
H7230	Kalkmoerassen	>	>
H9110	Veldbies-beukenbossen	>	>
H9120	Beuken-eikenbossen met hulst	=	>
H9160B	Eiken-haagbeukenbossen (Heuvelland)	=	>
H91E0C	Vochtig alluviale bossen (beekgeleidende bossen)	=	>

Tabel 1: Habitattypen 'Geuldal' (Doelstelling oppervlakte/leefgebied = behoud; > uitbreiding Doelstelling kwaliteit/populatie = behoud; > uitbreiding/verbetering)

Op 5 maart 2019 is er door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit een 'Ontwerpwijzigingsbesluit Habitatrichtlijngebieden vanwege aanwezige waarden' gepubliceerd. De bedoeling van het wijzigingsbesluit is het corrigeren van wat ten aanzien van de te beschermen habitattypen van Bijlage 1 en soorten van Bijlage 2 van de Habitatrichtlijn niet goed is gegaan bij het publiceren van de oorspronkelijke aanwijzingsbesluiten. Het betreft vooral het alsnog beschermen van habitattypen en soorten die op het moment van aanwijzen (in voldoende mate en duurzaam) aanwezig bleken te zijn. Deze waarden en de daarvoor gestelde instandhoudingsdoelstellingen worden met het wijzigingsbesluit aan de betreffende aanwijzingsbesluiten toegevoegd.

Met het Ontwerpwijzigingsbesluit wordt er voor het Natura 2000-gebied 'Geuldal' het habitatype H4030 (Droge Europese heide) aan het aanwijzingsbesluit toegevoegd.

De activiteiten in de Katakombengroeve te Valkenburg vinden plaats in een onderaardse mergelgroeve binnen het Natura 2000-gebied 'Geuldal'. Bovenstaande instandhoudingsdoelstellingen hebben geen betrekking op de mergelgroeven. Van de habitattypen komt in de actuele situatie geen enkele type voor in het plangebied. Tegen deze achtergrond zijn (significant) negatieve effecten van de aangevraagde activiteiten op de diverse beschermde habitattypen uitgesloten.

5.4 Habitatsoorten

Het Natura 2000-gebied 'Geuldal' is aangewezen als speciale beschermingszone voor de volgende natuurlijke habitatsoorten:

Code	Habitatsoorten	Doelstelling leefgebied	Doelstelling populatie
H1037	Gaffellibel	=	>
H1078	Spaanse vlag	=	=
H1083	Vliegend hert	>	>
H1096	Beekprik	>	>
H1163	Rivierdonderpad	>	>
H1166	Kamsalamander	=	=
H1193	Geelbuikvuurpad	>	>
H1318	Meervleermuis	=	=
H1321	Ingekorven vleermuis	=	=
H1324	Vale vleermuis	>	>

Tabel 2: Habitatsoorten 'Geuldal', (Doelstelling oppervlakte/leefgebied = behoud; > uitbreiding Doelstelling kwaliteit/populatie = behoud; > uitbreiding/verbetering)

Met het 'Ontwerpwijzigingsbesluit Habitatrichtlijngebieden vanwege aanwezige waarden' wordt er voor het Natura 2000-gebied 'Geuldal' tevens de soort H1337 (Bever) aan het aanwijzingsbesluit toegevoegd.

Het 'Geuldal' is één van de vier Zuid-Limburgse gebieden waar de ondergrondse mergelgroeven overwinteringsgebieden vormen voor vleermuizen, waaronder bovenstaande soorten. Dit gebied levert als overwinterings- en zwermgebied voor de meervleermuis en ingekorven vleermuis één van de grootste bijdragen aan de landelijke populatie, en is voor de vale vleermuis als overwinterings- en zwermgebied van zeer groot belang. Voor de ingekorven vleermuizen betreft de populatie in het 'Geuldal' een grensoverschrijdende populatie, waarvan kraamkolonies bekend zijn uit de Voerstreek.

Uit onderzoek is naar voren gekomen dat in de Katakombengroeve te Valkenburg de volgende habitatsoorten (mogelijk) aanwezig zijn:

- meervleermuis;
- ingekorven vleermuis;
- vale vleermuis.

Voor de overige habitatsoorten voorziet het plangebied niet in de benodigde vereisten voor de soort om aanwezig te zijn. Bijgevolg zullen in het navolgende uitsluitend de effecten worden beoordeeld van de aangevraagde activiteiten op de (mogelijk) aanwezige vleermuissoorten.

De geformuleerde doelstellingen voor het 'Geuldal' voor de relevante soorten zijn gericht op behoud (meervleermuis en ingekorven vleermuis) of uitbreiding (vale vleermuis) van de populatie. Als de populatie groot genoeg is, is dit een goede indicatie dat ook het leefgebied voldoende van omvang en kwaliteit is. Als de aantallen van het instandhoudingsdoel ruim worden gehaald, dan betekent dit automatisch dat er dus ook voldoende areaal en kwaliteit van dit leefgebied binnen het Natura 2000-gebied is, anders zouden deze aantallen niet aanwezig door gebrek aan omvang en kwaliteit van het leefgebied. Het in eerste instantie richten op de aantallen is daarom óók een focus op het leefgebied van de soorten. Als de soorten de instandhoudingsdoelen niet dreigen te halen, wordt de focus ook gelegd op specifiekere omstandigheden zoals de omvang en kwaliteit van het leefgebied in het Natura 2000-gebied of bepaalde groeves.

5.5 Verstoringsfactoren en effecten

Vleermuizen overwinteren in mergelgroeves vanwege de gunstige klimatologische omstandigheden (constante temperatuur boven vriespunt en hoge luchtvochtigheid) en de, relatieve, rust. Verstoring kan ertoe leiden dat de vleermuizen wakker worden en daarbij moeten interen op hun vetreserves. Tijdens de winterslaap is het energieverbruik voor het overgrote deel van de tijd extreem laag en zodanig dat de winterperiode, zonder voedsel, kan worden overbrugd. In het meest ongunstige geval ontstaat als gevolg van veelvuldige verstoring gebrek aan energie en kunnen overwinterende vleermuizen zelfs overlijden. Daarnaast bestaat de kans op een effect op succesvolle reproductie door een tekort aan energie aan de start van het voortplantingsseizoen.

Tijdens de winterslaaperperiode van vleermuizen, globaal van eind oktober tot begin april, verkeren de vleermuizen gedurende enkele dagen tot enkele weken achtereen in een toestand van lethargie. Hun lichaamstemperatuur wordt hierbij sterk verlaagd, tot ongeveer omgevingstemperatuur, en hun hartslag en stofwisseling daalt significant. Gemiddeld om de twee weken worden ze wakker, om onder andere aan predators te ontsnappen of om een nieuwe hangplek te zoeken. Ook ontwaken vleermuizen bij sterke temperatuursveranderingen, vooral wanneer deze te hoog wordt om de toestand van verlaagd metabolisme te kunnen handhaven, maar ook als de temperatuur (te ver) onder het vriespunt daalt.

Dit ontwaken uit de winterslaap kost veel energie. Door het natuurlijke ontwaken, verbruikt een vleermuis in de loop van een winter ca. 75-90% van zijn in de periode voorafgaand aan de winterslaap opgebouwde vetreserves. De marges om de winter te overleven zijn dan ook klein. Herhaald ontwaken als gevolg van menselijke verstoringssprikels leidt tot extra verbruik van vetreserves. De gevolgen hiervan kunnen groot zijn: onvoldoende energievoorraad voor succesvolle voortplanting, of in het uiterste geval sterfte en afname van populaties.

De activiteiten in de Katakombengroeve kunnen een directe fysieke verandering betekenen, die invloed heeft op het voortbestaan van mogelijk aanwezige overwinteringsplaatsen van (beschermde) soorten. Door deze activiteiten kan eveneens geschikt overwinteringsgebied van de meervleermuis, ingekorven vleermuis en vale vleermuis verloren gaan.

De volgende factoren kunnen als gevolg van de activiteiten in de Katakombengroeve een effect hebben op de populaties van beschermde soorten:

- klimatologische veranderingen: de activiteiten in de Katakombengroeve kunnen leiden tot verstoring als gevolg van warmte afkomstig van verlichting, installaties, mensen (lichaamswarmte, ademen);
- licht: de activiteiten in de Katakombengroeve kunnen leiden tot lichtverstoring afkomstig van tentoonstellingen en installaties en afkomstig van verlichting gebruikt door gidsen en publiek tijdens de rondleidingen;
- geluid: de activiteiten in de Katakombengroeve kunnen leiden tot geluidsverstoring (stemgeluid, geritsel van kleding, voetstappen, etcetera) als gevolg van aanwezig publiek tijdens rondleidingen en in tentoonstellingsruimtes;
- luchtkwaliteit: de activiteiten kunnen leiden tot verstoring als gevolg van (sterke) geuren die afkomstig zijn van mensen of door het gebruik van geurstoffen. Vanwege de aanwezige luchtstromingen zouden dergelijke geuren bovendien worden verspreid naar andere delen van het groevestelsel;
- habitatverlies: overwinterende vleermuizen gebruiken de plafonds en wanden van de groeven als rustplaats. Indien voorwerpen aan wanden of plafonds worden bevestigd, of wanneer wanden worden bepleisterd of anderszins bewerkt, kan dit leiden tot (extra) verlies aan hangplakken en schuilplaatsen voor vleermuizen.

Deze verschillende factoren hebben een negatief effect op de overwintering van de meervleermuis, ingekorven vleermuis en vale vleermuis. De meeste van de verstoringfactoren zijn niet gekwantificeerd, zodat niet duidelijk is hoe groot de invloed van de factor is. Een negatief effect door de verstoringfactoren op de overwintering (voor regulier gebruik van de Katakombengroeve en de restauratie) en het zwermen (voor regulier gebruik van de Katakombengroeve, de uitbreiding, de afscheiding en de restauratie) is echter waarschijnlijk, omdat de meervleermuis, ingekorven vleermuis en vale vleermuis volgens de literatuur last blijken te hebben van deze verstoringfactoren. Een negatief effect van het gebruik van de Katakombengroeve op de omvang en kwaliteit van het leefgebied van de meervleermuis, ingekorven vleermuis en vale vleermuis is daarom niet uit te sluiten.

Het belang van de Katakombengroeve ten opzichte van het Natura 2000-gebied 'Geuldal' is met 5,1% van de meervleermuizen (gemiddeld over de periode vanaf december 2004), 1,3% van de vale vleermuizen en 1,8% van de ingekorven vleermuizen relatief klein. Hoewel een negatief effect niet kan worden uitgesloten, kan een significant negatief effect, gezien het geringe belang van de Katakombengroeve voor het Geuldal, wel worden uitgesloten.

5.6 Trends van de habitatsoorten

Vanaf 1982 is in de Katakombengroeven jaarlijks in januari een telling uitgevoerd van de overwinterende vleermuizen. Deze tellingen worden door vrijwilligers uitgevoerd, die de tellingen na elke winter doorgeven aan de Zoogdierverseniging, die de tellingen coördineert. Sinds 1986 worden op basis van de telresultaten, in het kader van de NEM (Netwerk Ecologische Monitoring) door het CBS (Centraal Bureau voor de Statistiek) landelijke indexen berekend.

Niet alle groeves (kunnen/mogen) worden geteld. In het gehele Geuldal zijn in theorie 40 groeves telbaar in het kader van de NEM wintertellingen, maar in de praktijk vallen daar om verschillende redenen (afgekeurd-onveilig of geen toestemming voor tellingen) circa 20 groeves vanaf. De tellingen (trends) in het Geuldal zijn dan ook gebaseerd op de helft van de groeves. De aantallen worden door het CBS voor de ontbrekende (niet getelde) groeves bijgeschat op basis van de ontwikkeling in de wel getelde groeves. Voor de toetsing aan de Natuurbeschermingswet zijn de aantallen en trends vanaf 7 december 2004 van belang.

Het CBS gebruikt 2004 als startjaar (winter 2003-2004). Voor de Katakombengroeven wordt 2005 (winter 2004-2005) als startjaar gebruikt, omdat gegevens uit de Katakombengroeven van 2004 ontbreken. Het aantal getelde vleermuizen in het startjaar jaar wordt op 100 gesteld. De daarop volgende negatieve of positieve ontwikkelingen (af- of toename) worden weergegeven als een toe- of afname van de index. De aantallen in de Katakombengroeven zijn eveneens omgerekend naar een index, met de aantallen in januari 2005 als de indexwaarde 100. De indexen van het Natura 2000-gebied Geuldal, Heuvelland en landelijk zijn berekend inclusief de getelde aantallen in de Katakombengroeven. Voor de vergelijkbaarheid zijn de indexen van de overige (niet-Natura 2000) soorten ook vanaf 2005 berekend. Het CBS, dat jaarlijks de indexen berekent, heeft de landelijke telresultaten en de telresultaten voor het Heuvelland en het Natura 2000-gebied Geuldal bijgewerkt t/m de winter van 2018-2019 (weergegeven als '2019'). De indexen van de laatste winter, 2019-2020 zijn nog niet bekend, zodat de meest recente winter ontbreekt in de trendberekeningen.

Bij de telresultaten dient steeds te worden opgemerkt dat de telresultaten minimale aantallen weergeven. De werkelijke aantallen overwinterende vleermuizen zijn waarschijnlijk groter, omdat een deel van de dieren is weggekropen in spleten en scheuren, en daardoor niet zichtbaar voor de waarnemers.

De ontwikkeling van het aantal overwinterende individuen van een soort is relevante informatie om een indruk te krijgen of de aantallen zijn toe- of afgenomen in het Natura 2000-gebied. Tegelijkertijd is de Katakombengroeven onderdeel van het Natura 2000-gebied 'Geuldal' waarin nog veel meer groeves liggen die gebruikt worden als overwinteringsverblijf door vleermuizen. Het is bekend dat er uitwisseling plaatsvindt van de verschillende vleermuizensoorten tussen locaties. Hoe de aantallen zich ontwikkelen in andere groeves in het 'Geuldal', en ook die in het gehele Limburgse heuvelland, geeft dus ook relevante informatie over de aantalsontwikkelingen in de Katakombengroeven (en vice versa). Om het beeld compleet te maken, is ook de landelijke index van de soorten in onderstaande figuren gezet.

5.6.1 Meervleermuis

Het aantal meervleermuizen is landelijk sinds 2004 ongeveer verdubbeld, met name door een toename van de aantallen in bunkers in de duinen in het westen van Nederland. Aanvankelijk was deze opgaande trend ook enigszins zichtbaar in het Heuvelland, maar vanaf 2013 is de trend hier juist neergaand, zodat de aantallen in het Heuvelland netto over de gehele periode 2005-2019 ongeveer gelijk bleven.

In het 'Geuldal' zien we aanvankelijk een lichte stijging, vanaf 2009 een daling en recentelijk weer een licht stijging. Gemiddeld wordt de index in het 'Geuldal' vanaf december 2004 door het CBS gekwalificeerd als 'matig afnemend'. In de Katakombengroeven overwinterden jaarlijks vanaf december 2004 (= telling 2005) ten hoogste enkele (0-4) meervleermuizen. De soort is niet elk jaar aanwezig. Gezien deze lage aantallen hebben uitspraken over de aantalsontwikkeling in de Katakombengroeven een zeer beperkte waarde. Een duidelijk trend is in de Katakombengroeven niet waarneembaar.

De aangetroffen aantallen meervleermuizen (tussen de 0 en 4) zijn de laatste jaren ongeveer gelijk aan die in de referentiewinter 2004-2005 (1).

5.6.2 Ingekorven vleermuis

De ingekorven vleermuis vertoont sinds december 2004 een sterke opgaande trend. Dit is een vervolg van de stijging die reeds in de jaren 1980 inzette en vooral vanaf 1999 toeneemt. De landelijke en regionale (Heuvelland) trendlijnen gaan vanaf december 2004 gelijk op, omdat vrijwel alle aangetroffen overwinterende ingekorven vleermuizen geteld worden in de groeves in het Heuvelland. In het 'Geuldal' zien we dat de stijging iets achterblijft bij het Heuvelland. Het CBS kwalificeert de trend in het 'Geuldal' over de periode vanaf 2004 als 'matige stijging'. In de Katakombengroeven geeft de trendlijn vanaf december 2004 (=telling 2005) een zeer lichte stijging aan, die wel minder groot is dan de landelijke / regionale toename en de toename in het 'Geuldal'. De aantallen in de Katakombengroeven zijn echter vrij laag (jaarlijks variërend tussen 0 en 9) en nogal fluctuerend tussen jaren. Uitspraken over aantalsontwikkelingen van ingekorven vleermuizen in de Katakombengroeven hebben daarom een beperkte waarde.

De aangetroffen aantallen ingekorven vleermuizen zijn de laatste jaren (tussen de 0 en 9, met 7 in 2020) lager dan in de referentiewinter 2004-2005 (9).

5.6.3 Vale vleermuis

Landelijk en in het Heuvelland is de trend van de vale vleermuis, ofschoon nogal fluctuerend, sinds 2004 gemiddeld licht stijgend. Beide trends zijn zoals verwacht nagenoeg gelijk, omdat de soort buiten de groeves in het Heuvelland nauwelijks als overwinteraar wordt aangetroffen. De trend in het 'Geuldal' sinds 2004 vertoont een iets sterkere stijging, die door het CBS wordt gekwalificeerd als 'matige stijging'. Wel zijn er behoorlijke fluctuaties, die de trend onzeker maakt. Rond 2009 is er een duidelijke dip zichtbaar, die echter vanaf 2012 weer bij trekt. In de Katakombengroeven wordt de vale vleermuis weinig aangetroffen. In de periode 2005-2020 is de soort waargenomen in 2007 (1 exemplaar), 2009 (2 exemplaren) en 2015 (1 exemplaar). Uitspraken over een trend in de Katakombengroeven zijn op grond van deze lage aantallen niet mogelijk.

De aangetroffen aantallen vale vleermuizen zijn de laatste jaren (tussen de 0 en 2) ongeveer gelijk aan die in de referentiewinter 2004-2005 (0).

5.7 Heidegroeven

Functioneel gezien vormen de Katakombengroeven en de Heidegroeven voor vleermuizen één stelsel. Sinds de ingang van de Heidegroeven in 2014 is verbeterd voor vleermuizen, is het aantal vleermuizen in de Heidegroeven sterk gestegen. In de Heidegroeven, waarvan het toegankelijke (telbare) deel een oppervlakte heeft van ongeveer 2 tot 3 keer die van de Katakombengroeven, overwinterden in de afgelopen drie jaar 5,7 tot 7,5 keer zoveel vleermuizen als in de Katakombengroeven. Met betrekking tot de Natura 2000-soorten is vooral het aantal ingekorven vleermuizen in de Heidegroeven groot.

De Heidegroeve kan daarom fungeren als een buffer voor de Katakombengroeve: vleermuizen uit de Katakombengroeve kunnen zich, bij minder gunstige omstandigheden aldaar, of om andere redenen, gemakkelijk verplaatsen naar de, voor vleermuizen geschiktere, Heidegroeve.

5.8 Conclusie Natura 2000

Voor de toetsing aan de Wet natuurbescherming zijn twee conclusies relevant. De belangrijkste is die van het Natura 2000-gebied 'Geuldal', want de instandhoudingsdoelen zijn opgehangen aan het hele Geuldal. Als de doelen van het Geuldal niet worden behaald, dan is het van belang om toe te spitsen op het belang van de Katakombengroeve in het hele Natura 2000-gebied.

Geuldal:

- Meervleermuis: huidige aantallen net boven het doel (=behoud populatie);
- Ingekorven vleermuis: matig toenemende trend, huidige aantallen boven het doel (= behoud populatie);
- Vale vleermuis: matig toenemende trend, hoewel wat onzeker vanwege fluctuaties, huidige aantallen boven het doel (=toename populatie).

Katakombengroeve:

- Meervleermuis: geringe aantallen en grote jaarlijkse fluctuaties, trend onzeker;
- Ingekorven vleermuis: geringe aantallen, zeer lichte stijging, maar fluctuerend en trend derhalve onzeker;
- Vale vleermuis: slechts incidenteel aanwezig (in 2007, 2009 en 2015), maximaal 1 of 2 individuen, geen zichtbare trend.

Hoewel een lokaal (tijdelijk) negatief effect op de betrokken populaties vleermuizen niet kan worden uitgesloten, en de trend voor de meervleermuis in het Natura 2000-gebied 'Geuldal' net boven het doel is, zal door de te nemen mitigerende maatregelen en de monitoring daarvan, als weergegeven in hoofdstuk 2 bij de voorschriften, een significant negatief effect op de populaties meervleermuis, ingekorven vleermuis en vale vleermuis in het 'Geuldal' naar verwachting niet plaatsvinden.

Op grond van bovenstaande beoordeling concluderen wij dat de activiteiten in de Katakombengroeve (reguliere gebruik gedurende het hele jaar, de uitbreiding die alleen gebruikt wordt buiten de overwinteringsperiode van de vleermuizen, het realiseren van de afscheiding buiten de overwinteringsperiode van de vleermuizen en de restauratie die gedurende het hele jaar plaatsvindt tot eind 2021) geen (significante) negatieve effecten zullen veroorzaken op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied 'Geuldal'. Deze zullen geen negatieve gevolgen ondervinden, mits deze vergunning en ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften worden nageleefd.

6 Overwegingen soortenbescherming

6.1 Beoordelingskader

De Wet natuurbescherming bevat regels voor het behoud van de biologische diversiteit en de bescherming van kwetsbare dier- en plantensoorten en hun natuurlijke leefomgeving. Enerzijds is Nederland hiertoe gehouden op grond van internationale verdragen en Europese richtlijnen. De Wet natuurbescherming kent daarom beschermingsregels voor soorten die onder de Europese Vogelrichtlijn zijn beschermd (Vogelrichtlijnsoorten) in paragraaf 3.1, en voor soorten die middels de Europese Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn bescherming genieten (Habitatrichtlijnsoorten) in paragraaf 3.2. Anderzijds voorziet paragraaf 3.3 van de wet in regels voor een limitatief aantal soorten waarvan de bescherming niet internationaalrechtelijk is geregeld, maar waartoe de nationale wetgever op eigen initiatief heeft besloten (andere soorten).

Deze drie beschermingsregimes kennen elk eigen verbodsbepalingen en voorwaarden voor ontheffing van de verboden. Deze aanvraag heeft betrekking op het beschermingsregime voor Habitatrichtlijnsoorten.

6.2 Beschermingskader habitatrichtlijnsoorten

Een ontheffing van de bovengenoemde verbodsbepalingen kan worden verleend als aan elk van de volgende voorwaarden, zoals opgenomen in artikel 3.8, vijfde lid, Wnb, is voldaan:

- er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- de handeling is nodig in het kader van een of meer van de in bovengenoemde artikelen genoemde belangen;
- er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Een toetsing aan deze aspecten heeft plaatsgevonden, en is beschreven in paragraaf 6.3.

6.3 Beschermd soorten

6.3.1 Andere bevredigende oplossing

Locatie

De Romeinse Katakomben functioneren al vele jaren als museum. Vanwege de aanwezigheid van permanente schilderijen, uitgehouwen nissen en sculpturen is het museum locatiegebonden en is een alternatieve ruimte geen optie.

Inrichting

De Romeinse Katakomben functioneren al vele jaren als museum. Vanwege de aanwezigheid van permanente schilderijen, uitgehouwen nissen en sculpturen is een alternatieve inrichting geen optie. Om negatieve effecten van de afscheiding op de vleermuizen te voorkomen is gekozen voor een constructie met passende openingen die groot genoeg zijn om (1) ongehinderde doorgang van vleermuizen te waarborgen en (2) de luchtstroming niet noemenswaardig te verminderen. Door deze constructie is ook de veiligheid voor bezoekers gewaarborgd. Daarnaast wordt met de inrichting van exposities en de uitbreiding rekening gehouden met een vrije doorgang voor vleermuizen.

Werkwijze en planning

De reguliere rondleidingen, themarondleidingen en wisselende exposities gedurende het gehele jaar vormen de kernactiviteiten van het Museum Romeinse Katakomben. Een andere werkwijze is hiervoor niet mogelijk.

Voor wat betreft de activiteiten in de uitbreiding, deze vinden uitsluitend plaats buiten de overwinteringsperiode van de vleermuizen, dus in de periode van 20 mei (te controleren door een ter zake kundig ecooloog) tot 1 oktober. De voorgenomen activiteiten vallen wel deels samen met de zwermperiode van vleermuizen (15 juli - 1 oktober). Het zwermen van vleermuizen vindt plaats tussen zonsondergang en zonsopkomst. Om effecten op zwermende vleermuizen te vermijden zullen activiteiten uitsluitend overdag, tussen 09:00 uur en één uur voor zonsondergang, plaatsvinden. In deze periode worden er geen grote objecten, die gangen (deels) versperren, in de uitbreiding geplaatst. Eventuele verlichting en andere apparatuur zal in de donkerperiode, tussen één uur voor zonsondergang en 09:00 uur, worden gedoofd / uitgezet.

De (bouw)activiteiten rond de afscheiding zullen uitsluitend plaatsvinden in de periode tussen 20 mei en 1 oktober. Daarmee vallen de voorgenomen activiteiten buiten de overwinteringsperiode van vleermuizen, die begint in oktober en eindigt rond half mei. Indien er overlap is met de zwermperiode van vleermuizen (15 juli - 1 oktober), zullen de bouwactiviteiten uitsluitend overdag (buiten de donkerperiode) plaatsvinden, tussen 09:00 uur en één uur voor zonsondergang, als zwermende vleermuizen afwezig zijn.

Restauratie: Bij de restauratie wordt low-profile gewerkt, maximaal vier uur per dag, met maximaal twee personen tegelijk, waarbij weinig geluid wordt geproduceerd. Er wordt LED-verlichting gebruikt, bij de verlichting wordt geen warmte of geluid geproduceerd. Er worden bij de restauratie geen anorganische oplosmiddelen of sterk geurende verfstoffen gebruikt. Van (sterke) geuren is daarom geen sprake. In de periode tussen het einde van de winterslaapperiode (rond 20 mei, te controleren door een ter zake kundig ecooloog) en 1 oktober, dat wil zeggen buiten de overwinteringsperiode van vleermuizen, zijn er geen beperkingen met betrekking tot de locatie waar kan worden gerestaureerd. Er zijn dan immers geen vleermuizen aanwezig. Wel zal in deze periode de nadruk liggen op die plaatsen waar in de winter vleermuizen overwinteren. Tijdens de zwermperiode van vleermuizen, die half juli begint en die doorloopt tot in oktober, zal uitsluitend overdag, tussen 09:00 uur en één uur voor zonsondergang, worden gewerkt. Het zwermen van vleermuizen vindt namelijk plaats tussen zonsondergang en zonsopkomst. Tijdens de zwermperiode worden er geen grote objecten die gangen (deels) versperren, geplaatst. Eventuele verlichting en andere apparatuur zal in de donkerperiode, tussen één uur voor zonsondergang en 09:00 uur, worden gedoofd / uitgezet. Tijdens de winterslaapperiode van vleermuizen (1 oktober - 20 mei) zal er gerestaureerd worden op locaties waar geen vleermuizen hangen. Indien zich toch een enkele vleermuis op zo'n locatie bevindt, zal er een afstand in acht worden genomen van tenminste vijf meter.

Door de gekozen inrichting, werkwijze en planning wordt schade aan de watervleermuis, meervleermuis, ingekorven vleermuis, baardvleermuis, vale vleermuis, franjestaart, gewone grootoorvleermuis en gewone dwergvleermuis zoveel mogelijk voorkomen. Voor de handelingen, waarop de aanvraag betrekking heeft, bestaat geen andere bevredigende oplossing.

6.3.2 Belang

De ontheffing is aangevraagd op basis van het volgende belang:

- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

De Katakombengroeve is al sinds 1910 een regionale trekpleister die druk bezocht wordt door bezoekers (waaronder ook scholen) uit binnen- en buitenland. In 2019 lag het aantal bezoekers op ruim 16.000 en in 2018 op bijna 19.000. Ook voor de economie van de gemeente Valkenburg is het Museum Romeinse Katakomben, als een van de belangrijkste mergelgroeven-gerelateerde toeristische attracties, van groot belang.

Bovenstaand belang weegt in dit geval zwaarder dan het ecologische belang.

6.3.3 Staat van instandhouding

Zoals in paragraaf 5.5 weergegeven kunnen de activiteiten in de Katakombengroeve een directe fysieke verandering betekenen voor het leefgebied van vleermuizen, die invloed heeft op het voortbestaan van mogelijk aanwezige overwinteringsplaatsen van (beschermde) soorten. Door de activiteiten kan eveneens geschikt overwinteringsgebied verloren gaan. Onderstaand wordt per beschermde soort onderbouwd of en in welke mate de handeling de staat van instandhouding van de soort beïnvloed.

Naast een functie voor overwinterende vleermuizen, heeft de Katakombengroeve ook een functie voor zwermende vleermuizen. In het najaar van 2017 is hiernaar onderzoek gedaan tijdens twee nachtelijke bezoeken. Zwermgedrag van vleermuizen werd geconstateerd in de groeve zelf als ook bij de ingangen. Aangezien geen dieren werden gevangen was soortdeterminatie in de meeste gevallen onmogelijk. Toch konden zeker drie soorten met zekerheid worden gedetermineerd:

- Ingekorven vleermuis
- Watervleermuis
- Franjestaart

Andere soorten konden niet worden uitgesloten, maar ook niet met zekerheid bevestigd worden.

Voor de onderbouwing van de staat van instandhouding van de meervleermuis, ingekorven vleermuis en vale vleermuis zie paragraaf 5.6, effecten op habitatsoorten.

6.3.3.1 Watervleermuis

Landelijk zien we over de periode vanaf 2005 ongeveer gelijkblijvende aantallen watervleermuizen, met een licht stijgende trend. In het Heuvelland zien we een licht negatieve trend. Deze licht dalende trend is ook waarneembaar in de Katakombengroeve, zij het dat er sterke fluctuaties zijn, vooral in de periode 2014-2019, waardoor de trend onzekerder wordt. In 2020 zijn 12 watervleermuizen aangetroffen.

6.3.3.2 Baardvleermuis

Zowel landelijk als in het Heuvelland zien we een ongeveer gelijkblijvende trend in de periode vanaf 2005. In de Katakombengroeve fluctueren de aantallen behoorlijk. Tussen 2005 en 2015 zien we de trend, met pieken en dalen, stijgen. Na 2015 is er gemiddeld genomen weer een daling, zij het wederom met pieken en dalen. In 2020 zijn 6 baardvleermuizen aangetroffen.

6.3.3.3 Franjestaart

Zowel landelijk als in het Heuvelland is er een duidelijke, stijgende trend zichtbaar. Ook in de Katakombengroeve zien we, gemiddeld genomen over de hele periode, stijgende indexwaarden. Wel zijn er twee dalen zichtbaar, in 2009 en 2013. En vanaf 2017 lijken de indexen ook weer te dalen. In 2020 zijn er 15 franjestaarten aangetroffen.

6.3.3.4 Grootoorvleermuis

De landelijke indexen en die in het Heuvelland fluctueren sterk over deze periode. Gemiddeld genomen is er over de hele periode een, hooguit, licht stijgende trend. In de Katakombengroeve worden grootoorvleermuizen niet elk jaar waargenomen en gaat het steeds om een of twee dieren. Een trend is in de Katakombengroeve niet waarneembaar. In 2020 zijn geen grootoorvleermuizen aangetroffen.

6.3.3.5 Gewone dwergvleermuis

Deze soort is vanaf 2005 (en zelfs vanaf het begin van de vleermuistellingen in 1980) in de Katakombengroeve eenmaal (in 2005) waargenomen. Over een trend valt niets te zeggen.

6.3.3.6 Heidegroeve

Functioneel gezien vormen de Katakombengroeve en de Heidegroeve voor vleermuizen één stelsel. Wat opvalt, is dat er sinds 2004 gemiddeld genomen sprake is van een toename in de aantallen vleermuizen. Daarin lijkt een kentering op te treden in 2015. In dat jaar werden de Katakomben in de winter voor de eerste keer opengesteld voor reguliere rondleidingen en tijdelijke exposities en de bezoekersaantallen namen dan ook toe in die periode. Franjestaart, ingekorven vleermuis, watervleermuis, baardvleermuis, vale vleermuis en meervleermuis worden sindsdien minder frequent en in lagere aantallen waargenomen in de Katakombengroeve. Maar in diezelfde periode is ook de ingang van de Heidegroeve verbeterd en is er daar sprake van een toename van de meeste soorten vleermuizen. Het lijkt erop dat een deel van de vleermuispopulatie zich door deze verbeterde ingang verplaatst naar de aangrenzende Heidegroeve.

Hieruit kan de conclusie worden getrokken dat de activiteiten die gedurende de winter hebben plaatsgevonden in de Katakombengroeve (reguliere rondleidingen, themarondleidingen en wisselende exposities) niet tot een duidelijke trendbreuk hebben geleid. De activiteiten lijken daarmee geen noemenswaardig effect te hebben op de aantallen overwinterende vleermuizen. De opgelegde monitoring (zie hoofdstuk 2) moet hier meer uitsluitsel over gaan geven.

6.3.3.7 Conclusie

Concluderend, de huidige staat van instandhouding is voor:

- watervleermuis: licht dalend
- baardvleermuis: stabiel
- franjestaart: stijgend
- grootoorvleermuis: matig stabiel
- gewone dwergvleermuis: geen uitspraak

Het gaat echter wel elk jaar om lage aantallen vleermuizen die zichtbaar aanwezig zijn.

6.4 Conclusie soortenbescherming

Een eventueel effect van het regulier gebruik (rondleidingen, themarondleidingen en wisselende exposities) in de Katakombengroeven is op basis van de aantalsontwikkeling niet direct vast te stellen, omdat de Katakombengroeven al sinds 1910 wordt geëxploiteerd en er daarnaast weinig is veranderd in de wijze van gebruik. Het is echter aannemelijk dat de activiteiten in de Katakombengroeven zorgen voor verstoring van vleermuizen, waardoor deze eventueel ook hun voortplantings en- of rustplaatsen verlaten. Er worden echter voldoende mitigerende maatregelen genomen om deze effecten zo veel mogelijk te verkleinen.

Voor wat betreft de uitbreiding, deze aan de Katakombengroeven grenzende ruimte wordt als extra tentoonstellingsruimte alleen jaarlijks in de periode van 20 mei tot 1 oktober gebruikt. Dit is buiten de overwinteringsperiode van de vleermuizen. Voor wat betreft de zwermperiode, worden er voldoende mitigerende maatregelen genomen om de vleermuizen niet te verstoren.

De afscheiding tussen de uitbreiding van de Katakombengroeven en de Heidegroeven wordt buiten de overwinteringsperiode van de vleermuizen gerealiseerd. Voor wat betreft de zwermperiode, worden er voldoende mitigerende maatregelen genomen om de vleermuizen niet te verstoren.

De restauratie van de schilderijen door Stichting Restauratie Atelier Limburg (SRAL) vindt gedurende het hele jaar tot eind 2021 plaats. Er worden echter voldoende mitigerende maatregelen genomen om de effecten van deze restauratie zo veel mogelijk te verkleinen.

Hiermee is afdoende invulling gegeven aan de voorwaarde dat er met de handelingen, waarop de aanvraag betrekking heeft, geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de watervleermuis, meervleermuis, ingekorven vleermuis, baardvleermuis, vale vleermuis, franjestaart, gewone grootoorvleermuis en gewone dwergvleermuis in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan in het 'Geuldal'.

7 Conclusie

7.1 Natura 2000 'Geuldal'

Hoewel een lokaal (tijdelijk) negatief effect op de betrokken populaties vleermuizen niet kan worden uitgesloten, en de trend voor de meervleermuis in het Natura 2000-gebied 'Geuldal' net boven het doel is, zal door de te nemen mitigerende maatregelen en de monitoring daarvan, als weergegeven in hoofdstuk 2 bij de voorschriften, een significant negatief effect op de populaties meervleermuis, ingekorven vleermuis en vale vleermuis in het 'Geuldal' naar verwachting niet plaatsvinden.

Op grond van bovenstaande beoordeling concluderen wij dat de activiteiten in de Katakombengroeve (reguliere gebruik gedurende het hele jaar, de uitbreiding die alleen gebruikt wordt buiten de overwinteringsperiode van de vleermuizen, het realiseren van de afscheiding buiten de overwinteringsperiode van de vleermuizen en de restauratie die gedurende het hele jaar plaatsvindt tot eind 2021) geen (significante) negatieve effecten zullen veroorzaken op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied 'Geuldal'. Deze zullen geen negatieve gevolgen ondervinden, mits deze vergunning en ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften worden nageleefd.

Tegen deze achtergrond is vergunningverlening voor de aangevraagde activiteiten in overeenstemming met het bepaalde in de Wet natuurbescherming.

7.2 Soortenbescherming

Het toetsingskader dat betrekking heeft op het beschermen van Habitatrichtlijnsoorten biedt ten aanzien van de watervleermuis, meervleermuis, ingekorven vleermuis, baardvleermuis, vale vleermuis, franjestaart, gewone grootoorvleermuis en gewone dwergvleermuis voldoende gronden voor ontheffingverlening van de verbodsbepalingen als opgenomen in artikel 3.5, Wnb.

7.3 Overige en zorgplicht

Het is mogelijk dat in het plangebied andere, dan uit de onderzoeken gebleken, beschermde soorten voorkomen. In dat geval is mogelijk toch sprake van een overtreding van een of meer verbodsbepalingen van paragraaf 3.1, 3.2 en/of 3.3 Wnb.

Bij (mogelijke) overtreding van verboden waarvoor bij dit besluit geen vergunning en ontheffing is verleend, dient bij het bevoegd gezag een (aanvullende) vergunning en ontheffing te worden aangevraagd.

Onverminderd de vrijstellingen, gedragscodes en ontheffingen dient altijd de wettelijke zorgplicht als bedoeld in artikel 1.11 Wnb voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving in acht te worden genomen.